

Signalenlijsten 0-4 jaar

De lijst zijn gebaseerd op de lijsten van het NJI (maart 2011) en aangevuld met signalen uit diverse andere bronnen.

Signalen kunnen op verschillende zaken wijzen. Onderstaande signalenlijst is een hulpmiddel om na te gaan of er aan de verschillende aspecten is gedacht en een vermoeden van kindermishandeling -het onderbuik of niet-pluis gevoel- te onderbouwen. Elk signaal kan ook wijzen op iets anders! Eén signaal kan reden zijn om direct te handelen, meerdere signalen hoeven nog steeds niet op een vermoeden van kindermishandeling te wijzen. Geen signaal bij het kind, wil niet zeggen dat er dús geen sprake is van kindermishandeling. Er zijn ook kinderen waar geen signalen van kindermishandeling te zien zijn. Van belang is om tijdig met ouder(s) en kind in gesprek te gaan als er bijzonderheden zijn die opvallen. Pas dan kan een vermoeden meer inkleuring krijgen en worden versterkt dan wel worden weggenomen.

Onderstaande lijst pretendeert niet om volledig te zijn! Een vermoeden van kindermishandeling bestaat veelal uit professionele kennis van het kind, de ouders en het omringende netwerk gecombineerd met signalen welke op het 1^e oog, geen logische verklaring hebben.

De website www.signalenkaart.nl is een handig hulpmiddel om signalen op verschillende leeftijden dan wel thema's in kaart te brengen en uit te printen.

LICHAMELIJK WELZIJN

1. blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
2. groeiachterstand
3. voedingsproblemen
4. ernstige luieruitslag
5. slecht onderhouden gebit
6. kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
7. oververmoeid
8. vaak ziek
9. ziektes herstellen slecht
10. kind is hongerig
11. achterblijvende motoriek
12. niet zindelijk op een leeftijd dat het hoort

13. baby huilt veel
14. er zijn blauwe plekken / bijzonderheden waar geen duidelijke of logische verklaring voor wordt gegeven
15. kind komt steeds bij andere artsen / in andere ziekenhuizen
16. regelmatig te laat opgehaald of gebracht
17. wordt gebracht met volle luiers / vieze kleding / hongerig
18. kind wordt onverwachts uitgeschreven bij kinderopvang zonder afscheid
19. kind wilt niet verschoond worden

GEDRAG VAN HET KIND

Gedrag algemeen

20. weinig spontaan
21. passief, lusteloos, weinig interesse in spel
22. apathisch, toont geen gevoelens of pijn
23. in zichzelf gekeerd. leeft in fantasiewereld
24. angst om alleen te zijn
25. labiel
26. erg nerveus
27. hyperactief
28. negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
29. negatief lichaamsbeeld
30. agressief, vernielzucht
31. plotselinge gedragsverandering
32. gedraagt zich niet naar zijn leeftijd

33. taal- en spraakstoornissen (vertraagd / stotteren)

Gedrag tegenover andere kinderen

34. agressief
35. speelt weinig met andere kinderen
36. wantrouwend
37. niet geliefd bij andere kinderen

Gedrag tegenover ouders

38. angstig, schrikachtig, waakzaam
39. meegaand, volzaam
40. vastklampend aan ouder
41. gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders

Gedrag tegenover andere ouders

42. angst om uit te kleden
43. angst voor lichamelijk onderzoek
44. verstijft bij lichamelijk contact
45. angstig, schrikachtig, waakzaam
46. meegaand, volzaam
47. agressief
48. overdreven aanhankelijk
49. wantrouwend
50. vermijdt oogcontact

GEDRAG VAN DE OUDER(S)

51. onverschillig over het welzijn van het kind
52. laat zich regelmatig negatief uit over het kind (gedrag / uiterlijk / vaardigheden)
53. troost het kind niet
54. geeft aan het niet meer aan te kunnen
55. is verslaafd
56. is ernstig (psychisch) ziek
57. kleedt het kind te warm of te koud aan
58. zegt regelmatig afspraken af
59. vergeet preventieve inenting
60. houdt het kind vaak thuis van school
61. heeft irreële verwachtingen van het kind
62. zet het kind onder druk om te presteren
63. het is bekend dat ouder(s) de gewoonte hebben om andere jonge kinderen alleen thuis laten
64. er wordt geschreeuwd en/of gescholden naar het kind
65. ouder weigert medische / geestelijk hulp voor het kind
66. legt eigen zorgen, problemen en verantwoordelijkheden bij de jongere neer

GEZINSSITUATIE

67. samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
68. sociaal isolement
69. alleenstaande ouder
70. partnermishandeling

71. gezin verhuist regelmatig
72. slechte algehele hygiëne
73. migratie-achtergrond (trauma / andere opvoedingsstijl)
74. ziekte in het gezin

SIGNALEN SPECIFIEK VOOR SEKSUEEL MISBRUIK

Lichamelijk welzijn

75. verwondingen aan geslachtsorganen
76. vaginale infecties en afscheiding
77. jeuk bij vagina of anus
78. pijn in bovenbenen
79. pijn bij lopen of zitten
80. problemen bij plassen
81. urineweginfecties
82. seksueel overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind

83. drukt benen tegen elkaar bij lopen of oppakken
84. afkeer van lichamelijk contact
85. maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
86. extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik

Signalenlijst 4-12 jaar

De lijst zijn gebaseerd op de lijsten van het NJI (maart 2011) en aangevuld met signalen uit diverse andere bronnen.

Signalen kunnen op verschillende zaken wijzen. Onderstaande signalenlijst is een hulpmiddel om na te gaan of er aan de verschillende aspecten is gedacht en een vermoeden van kindermishandeling -het onderbuik of niet-pluis gevoel- te onderbouwen. Elk signaal kan ook wijzen op iets anders! Eén signaal kan reden zijn om direct te handelen, meerdere signalen hoeven nog steeds niet op een vermoeden van kindermishandeling te wijzen. Geen signaal bij het kind, wil niet zeggen dat er *dús* geen sprake is van kindermishandeling. Er zijn ook kinderen waar geen signalen van kindermishandeling te zien zijn. Van belang is om tijdig met ouder(s) en kind in gesprek te gaan als er bijzonderheden zijn die opvallen. Pas dan kan een vermoeden meer inkleuring krijgen en worden versterkt dan wel worden weggelaten.

Onderstaande lijst pretendeert niet om volledig te zijn! Een vermoeden van kindermishandeling bestaat veelal uit professionele kennis van het kind, de ouders en het omringende netwerk gecombineerd met signalen welke op het 1^e oog, geen logische verklaring hebben.

De website www.signalenkaart.nl is een handig hulpmiddel om signalen op verschillende leeftijden dan wel thema's in kaart te brengen uit te printen.

LICHAMELIJK WELZIJN

1. blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
2. groeiachterstand
3. te dik of te mager
4. regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
5. slecht onderhouden gebit
6. kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
7. oververmoeid
8. vaak ziek
9. ziektes herstellen slecht
10. kind is hongerig (geen 10-uurtje / lunch)

11. eetstoornissen
12. achterblijvende motoriek
13. niet zindelijk op een leeftijd dat het hoort
14. kind komt steeds bij andere artsen / in andere ziekenhuizen

GEDRAG VAN HET KIND

Gedrag algemeen

15. timide, depressief
16. weinig spontaan
17. passief, lusteloos, weinig interesse in spel
18. apathisch, toont geen gevoelens of pijn
19. in zichzelf gekeerd. leeft in fantasiewereld
20. angst om alleen te zijn
21. labiel
22. erg nerveus
23. hyperactief
24. negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
25. negatief lichaamsbeeld
26. agressief, vernielzucht
27. overmatige masturbatie
28. plotselinge gedragsverandering
29. gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
30. slechte schoolprestaties of overcompenseren
31. slechte concentratie
32. kind wordt onverwachts uitgeschreven bij school zonder afscheid
33. rondhangen na school
34. schoolverzuim / spijbelen

35. taal- en spraakstoornissen (vertraagd / stotteren)
36. doet dieren (expres) pijn
37. extreem verantwoordelijkheidsgevoel
38. stelen, brandstichting of vandalisme

Gedrag tegenover andere kinderen

39. agressief
40. speelt weinig met andere kinderen (sociaal isolement uit schaamte)
41. vluchtige vriendschappen (12-18 jaar)
42. wantrouwend
43. niet geliefd bij andere kinderen
44. tekort aan sociale vaardigheden en daarmee een beperkt probleemoplossend vermogen in sociale situaties

Gedrag tegenover ouders

45. angstig, schrikachtig, waakzaam
46. meegaand, volgzaam
47. vastklampend aan ouder
48. gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders

Gedrag tegenover andere volwassenen

49. angst om uit te kleden
50. angst voor lichamelijk onderzoek
51. verstijft bij lichamelijk contact
52. angstig, schrikachtig, waakzaam
53. meegaand, volgzaam
54. agressief
55. overdreven aanhankelijk

- 56. heeft geen vertrouwen in andere volwassenen
- 57. vermijdt oogcontact

GEDRAG VAN DE OUDER(S)

- 58. onverschillig over het welzijn van het kind
- 59. laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- 60. troost het kind niet
- 61. geeft aan het niet meer aan te kunnen
- 62. is verslaafd
- 63. is ernstig (psychisch) ziek
- 64. kleedt het kind te warm of te koud aan
- 65. zegt regelmatig afspraken af
- 66. houdt het kind vaak thuis van school
- 67. heeft irreële verwachtingen van het kind
- 68. zet het kind onder druk om te presteren
- 69. ouder weigert medische / geestelijk hulp voor het kind
- 70. legt eigen zorgen, problemen en verantwoordelijkheden bij de jongere neer

GEZINSSITUATIE

- 71. samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
- 72. sociaal isolement
- 73. alleenstaande ouder
- 74. partnermishandeling
- 75. gezin verhuist regelmatig
- 76. slechte algehele hygiëne

- 77. migratie-achtergrond (trauma / andere opvoedingsstijl)
- 78. ziekte in het gezin

SIGNALEN SPECIFIEK VOOR SEKSUEEL MISBRUIK

Lichamelijk welzijn

- 79. verwondingen aan geslachtsorganen
- 80. vaginale infecties en afscheiding
- 81. jeuk bij vagina of anus
- 82. pijn in bovenbenen
- 83. pijn bij lopen of zitten
- 84. problemen bij plassen
- 85. urineweginfecties
- 86. seksueel overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind

- 87. drukt benen tegen elkaar bij lopen of oppakken
- 88. afkeer van lichamelijk contact
- 89. maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- 90. extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
- 91. zoekt seksuele toenadering tot volwassenen

Eigen aantekeningen:

Signalenlijst 12-18 jaar

De lijst zijn gebaseerd op de lijsten van het NJI (maart 2011) en aangevuld met signalen uit diverse andere bronnen.

Signalen kunnen op verschillende zaken wijzen. Onderstaande signalenlijst is een hulpmiddel om na te gaan of er aan de verschillende aspecten is gedacht en een vermoeden van kindermishandeling -het onderbuik of niet-pluis gevoel- te onderbouwen. Elk signaal kan ook wijzen op iets anders! Eén signaal kan reden zijn om direct te handelen, meerdere signalen hoeven nog steeds niet op een vermoeden van kindermishandeling te wijzen. Geen signaal bij het kind, wil niet zeggen dat er *dús* geen sprake is van kindermishandeling. Er zijn ook jongeren waar geen signalen van kindermishandeling te zien zijn. Van belang is om tijdig met ouder(s) en de jongere in gesprek te gaan als er bijzonderheden zijn die opvallen. Pas dan kan een vermoeden meer inkleuring krijgen en worden versterkt dan wel worden weggelaten.

Onderstaande lijst pretendeert niet om volledig te zijn! Een vermoeden van kindermishandeling bestaat veelal uit professionele kennis van de jongere, de ouders en het omringende netwerk gecombineerd met signalen welke op het 1^e oog, geen logische verklaring hebben.

De website www.signalenkaart.nl is een handig hulpmiddel om signalen op verschillende leeftijden dan wel thema's in kaart te brengen uit te printen.

LICHAMELIJK WELZIJN

1. blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij, krab- en bijtwonden. Tekenen van automutilatie
2. te dik of te mager (anorexia / boulimia)
3. regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
4. slecht onderhouden gebit
5. jongere stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
6. oververmoeid
7. vaak ziek

8. ziektes herstellen slecht
9. jongere is hongerig (geen 10-uurtje / lunch)
10. eetstoornissen
11. achterblijvende motoriek

12. jongere komt steeds bij andere artsen / in andere ziekenhuizen

GEDRAG VAN DE JONGERE

Gedrag algemeen

13. timide, depressief
14. weinig spontaan
15. passief, lusteloos, weinig interesse in spel
16. apathisch, toont geen gevoelens of pijn
17. in zichzelf gekeerd. leeft in fantasiewereld
18. angst om alleen te zijn
19. labiel
20. erg nerveus
21. hyperactief
22. negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
23. negatief lichaamsbeeld
24. agressief, vernielzucht
25. overmatige masturbatie
26. plotselinge gedragsverandering
27. gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
28. slechte schoolprestaties of overcompenseren
29. jongere wordt onverwachts uitgeschreven bij school zonder afscheid
30. slechte concentratie
31. rondhangen na school
32. schoolverzuim / spijbelen
33. taal- en spraakstoornissen

34. weglopen
35. alcohol- of drugsmisbruik
36. crimineel gedrag
37. doet dieren (expres) pijn
38. extreem verantwoordelijkheidsgevoel
39. stelen, brandstichting of vandalisme
40. suïcidaal gedrag
41. hangt veel op straat
42. bij meisjes: tatoeages (met mannennaam)

Gedrag tegenover andere jongeren

43. agressief
44. speelt weinig met andere jongeren (sociaal isolement uit schaamte)
45. vluchtige vriendschappen
46. wantrouwend
47. niet geliefd bij andere kinderen
48. tekort aan sociale vaardigheden en daarmee een beperkt probleemoplossend vermogen in sociale situaties

Gedrag tegenover ouders

49. angstig, schrikachtig, waakzaam
50. meegaand, volgzaam
51. volgzaam
52. gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders
53. agressief

Gedrag tegenover andere volwassenen

54. angst om uit te kleden
55. angst voor lichamelijk onderzoek
56. verstijft bij lichamelijk contact
57. angstig, schrikachtig, waakzaam
58. meegaand, volgzaam
59. agressief
60. overdreven aanhankelijk
61. heeft geen vertrouwen in andere volwassenen
62. vermijdt oogcontact

GEDRAG VAN DE OUDER(S)

63. onverschillig over het welzijn van de jongere
64. laat zich regelmatig negatief uit over de jongere
65. troost de jongere niet
66. geeft aan het niet meer aan te kunnen
67. is verslaafd
68. is ernstig (psychisch) ziek
69. kleedt de jongere te warm of te koud aan
70. zegt regelmatig afspraken af
71. houdt de jongere vaak thuis van school
72. heeft irreële verwachtingen van de jongere
73. zet de jongere onder druk om te presteren
74. ouder weigert medische / geestelijk hulp voor de jongere
75. legt eigen zorgen, problemen en verantwoordelijkheden bij de jongere neer

GEZINSSITUATIE

76. samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
77. sociaal isolement
78. alleenstaande ouder
79. partnermishandeling
80. gezin verhuist regelmatig
81. slechte algehele hygiëne
82. migratie-achtergrond (trauma / andere opvoedingsstijl)
83. ziekte in het gezin

SIGNALLEN SPECIFIEK VOOR SEKSUEEL MISBRUIK

Lichamelijk welzijn

84. verwondingen aan geslachtsorganen
85. vaginale infecties en afscheiding
86. jeuk bij vagina of anus
87. pijn in bovenbenen
88. pijn bij lopen of zitten
89. problemen bij plassen
90. urineweginfecties
91. seksueel overdraagbare aandoeningen
92. (angst voor) zwangerschap

Gedrag van de jongere

93. drukt benen tegen elkaar bij lopen
94. afkeer van lichamelijk contact
95. maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek

96. extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
97. zoekt seksuele toenadering tot volwassenen
98. veel wisselende seksuele contacten met leeftijdgenoten
99. prostitutie

Signalenlijst eegerelateerd geweld

Onderstaande signalenlijst is een verkorte versie van de signalenlijst *Maatschappelijke vroegsignalering geweld in afhankelijkheidsrelaties* van Movisie en is te downloaden via de website [huiselijk geweld.nl](http://huiselijkgeweld.nl) of via de website van Movisie.

Het is soms lastig om te bepalen of het gaat om eegerelateerd geweld omdat sommige vormen of signalen lijken op een vorm van huiselijk geweld of kindermishandeling. Soms blijkt later pas of het geweld een eermotief had. Veel van deze signalen zijn 'atypisch', dat wil zeggen dat ze ook andere oorzaken kunnen hebben. Zo is het bij vrouwelijke genitale verminking een valkuil om elke vakantie te zien als een 'risicovakantie' of elke vakantieziekte op te vatten als 'ziek van de besnijdenis'. Het is belangrijk te realiseren dat in Nederland ook ouders uit Afrika wonen die tegen meisjesbesnijdenis zijn en daar voor uitkomen. Zij willen hun dochters niet laten besnijden. Ook besluiten veel meisjes uit vrije wil om een hoofdoek te gaan. Dit is niet altijd een signaal van dwang en controle.

Het blijft de om enerzijds alert te zijn op signalen van eegerelateerd geweld en Vrouwelijke Genitale Verminking, en anderzijds een open blik te blijven houden. Probeer zo precies mogelijk te blijven bij observaties.

De website www.signalenkaart.nl is een handig hulpmiddel om signalen op verschillende leeftijden dan wel thema's in kaart te brengen uit te printen.

DAGBESTEDLING: SCHOOL OF WERK

1. (structureel) verzuim, mogelijk gestimuleerd door ouders
2. verminderde prestaties
3. verzoek om verlengde vakantie
4. te laat terugkeren uit het land van herkomst
5. opzien tegen de komende vakantie
6. gehaald/gebracht worden en/ of surveillance door broers of neven op school/werk
7. niet zelfstandig mogen reizen
8. sociale isolatie/verbreking vriendschappen zonder duidelijke reden

9. verandering van kleding, van modern naar traditioneel of andersom
10. algehele gedragsveranderingen (zie ook gezondheid en gedrag)
11. plotselinge aankondiging van verloving met een vreemde.
12. blokkade van toegang tot (vervolg)opleiding / werk
13. er wordt geroddeld over een meisje op school en/of haar broers/neven hebben veel ruzie over haar.
14. deelname aan school/werkuitjes zeer beperkt, na werk/school weinig uitlooptijd, geen flexibiliteit.
15. dubbelleven, groot verschil in gedrag tijdens/buiten school/werk.

VEILIGHEID

16. betrokkene of broer/zus is als vermist opgegeven en wordt actief gezocht
17. eerdere meldingen van huiselijk geweld, mishandeling of burengerucht op het adres van betrokkene wordt bedreigd of geconfronteerd met (seksueel) geweld
18. angst voor of bedreiging met mishandeling, chantage, vrouwelijke genitale verminking
19. aanvallen met zuur
20. dealen, wapenhandel, economische delicten, afpersing
21. betrokkene is aangegeven wegens overtredingen (b.v. winkeldiefstal of drugsgebruik)
22. angst voor of bedreiging met de dood of pogingen tot moord/doodslag

23. meldingen van andere misdrijven, zoals verkrachting, ontvoering, dreiging met terugsturen of maatschappelijke sancties

GEZONDHEID

24. begeleiding naar dokter of hulpverlening
25. het onthouden van medische zorg lichamelijke klachten bv na genitale verminking
26. mishandeling, seksueel misbruik/geweld
27. zelfbeschadiging (automutilatie)
28. (poging tot) zelfdoding
29. eetstoornis, depressie, slecht slapen, druggebruik
30. vroege/ongewilde zwangerschap, verzoek tot geheime abortus

31. verzoek tot maagdelijkheidverklaring, schaamte en schuldgevoelens, loyaliteitsconflicten

GEZIN

32. eerdere gedwongen huwelijken, gedwongen huwelijk van broer of zus
33. ouder zijn op zeer jonge leeftijd gehuwd
34. rigide regels voor vooral jonge meisjes, dubbele moraal
35. dwangcultuur
36. weinig of geen communicatie thuis
37. roddels vanuit de gemeenschap
38. dood van een ouder
39. eerdere vermissingen van gezins-/familieleden, plotselinge verhuizing, verdwijning
40. intensief contact met familieleden
41. plotselinge reizen naar familie, familieberaad, er wordt veel geroddeld over een familie
42. eerdere meldingen van huiselijk geweld, mishandeling of burengerucht op het adres van betrokkene
43. potentiële slachtoffers worden afgeschermd/beschermd
44. afwerende houding t.o.v. politie en autoriteit en gezag

BASISVRIJHEDEN VAN DE BETROKKENE / PERSOONLIJKE INTEGRITEIT

45. Isolatie, een sterke inperking van de basis, bewegingsvrijheid
46. geen beschikking over eigen identiteitsdocumenten, visum, illegaal verblijf

47. bewust onwetendheid houden over eigen rechtspositie
48. financiële benadeling, geen beschikking over verdiensten, schulden maken op naam van betrokkene
49. chantage door openbaarmaking feit of activiteit
50. niet toestaan van het machtig maken van de taal
51. geen vrije partnerkeuze

GEDRAG

52. plotselinge gedragsverandering
53. normafwijkend gedrag
54. concentratieproblemen
55. woede uitbarstingen
56. wantrouwend, verdedigend
57. ingehouden woede, depressieve klachten, machteloosheid, negatief zelfbeeld, vlakke emoties, schuw, teruggetrokken
58. brutaal, hyperactief, neerbuigen
59. alleen sterke binding met thuis: isolement
60. wegloop gedrag
61. moeite met contactlegging, oogcontact, lichamelijk contact
62. strafbare feiten plegen zoals dealen, wapenhandel, economische delicten
63. afpersing

Eigen aantekeningen:

